

DOMOVINA

izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačajo 1 kruno temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 krun, za pol leta 4 krone, za četr leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Slovenski starši pozor na nemškutarske agitacije za nemške šole!

Prišel je zopet čas, ko se začne lov na slovenske otroke za nemške šole. Slovenski očeslovenska mati, pozor! — Dovolite, da vam pojasnim namen in pomen teh ponemčevalnic, da vam razkrinkam agente za nemške šole. Kaj pa vam obetajo? Vaši otroci dobé obleko, hrano, učne pripomočke, vse zastonj; razun tega vam zatrjujejo, kako potreben je nemški jezik, brez katerega ni moči priti črez domači prag. Ogo-varjajo in blatijo slovenske šole, slovenske učitelje, slovenske odvetnike, slovenske trgovce, kratko vse, kar je slovensko. More količkaj na roden Slovenec verjeti, da je nemški trgovec, odvetnik ali učitelj slovenskemu kmetu večji prijatelj, kakor pravi, zavedni Slovenec?!

Ne verujte tem lisjakom, ker ravno oni sami so vaši največji sovražniki, ravno oni so isti, ki vas žele izkoriščati ter sčasoma ugonobiti. Nastavljajo vam svoje mreže, laskajo se vam, da vas lažje vjamejo. Le malo pomislite, kako korist vam donajajo nemške šole!

V nemških šolah je ves pouk popolnoma nemški, učitelji dostikrat Nemci, ki slovenske besede niti ne razumejo. Ubogi otrok, ki ne more slediti slovenskemu pouku, naj ima korist od pouka, katerega še popolnoma ne razume. Ne trdim, da se otroci ne nauče popolnoma nič nemški, saj si še papiga zapomni nekaj besed, ako ji iste večkrat ponovimo. Najbolj si gotovo zapomnijo vsenemški pozdrav „Heil“, tuptam tudi „Kistant“. Vprašajmo pa se, ali ste s tem koristil sebi, otroku in narodu? Odgovor je kratek, ne! Vprašajte otroka, koliko se je naučil drugega za življenje bolj potrebnega kakor je tisti „Heil“, pomislite, bo li mogoče se na podlagi tega, kar se je naučil otrok v nemški šoli, biti težki življenski boj. Učitelji nemških šol se pečajo večinoma z otroci, ki že nemški znajo, slovensko učence pa puste sedeti ter se ne zmenijo dosti za nje; saj pa jim je le za to, da se izkažejo z velikim številom otrok, da lažje širijo svoje šole. Kaj pa tudi hoče nemški učitelj z otrokom, ki ne zna nič nemški. Dandanes se zahteva od zadnjega kočarja več, nego samo njegov podpis. Kdor hoče dandanes uspevati, kdor hoče napredovati, temu je treba močne, trdne podlage, treba mu je bistrega duha, katerega pa se ne more navzeti po nemških šolah, katerim je le namen ves razvoj naroda zadušiti.

Le pogledimo, koliko store nemške šole za napredek našega naroda. Glavni namen nemških šol je vcepiti slovenskim otrokom nemški duh, odtujiti jih materinemu jeziku, odtujiti jih naši lepi rodni zemlji, vcepiti jim stud do vsega, kar diši slovenski ter jih navdušiti za vse, kar je nemško. Še več, še grši namen imajo nemške šole. Njih smoter je vas in vaše otroke poneumniti, vas storiti popolnoma nevedne, pretvoriti v ljudi brez lastne volje, da vas potem lažje izkoriščajo v svoje sebične namene. Kaj vam pomaga znati nemški, ako pa niste dovolj razumni, da bi izprevideli po lisičje zvite slabe na-

kane nemškutarjev. Pomislite tudi, je-li nemški jezik res edini zveličaven, pomislite, ako res samo znanje nemškega jezika pripomore še do tako neznatnega napredka. Vi, ki ste bili vojaki, lahko pričate, da tam slovenski fantje vedno bolj napredujejo, kot nemški. Poglejte si tudi druge stanove, tudi tam vidite, da Slovenec ne zaostaja, čeravno ne zna nemški. Glejte torej, če je res nemški jezik tako važen, zakaj pa ne napredujejo Nemci, ko vendar znajo dovolj nemški? To ravno Nemce boli, da so Slovenci tako prebrisanih glav, to jim je ravno na poti, da nas vkljub vsemu naporu ne morejo ugonobiti; zato pa nas hočejo poneumniti, potem bi ravnali z nami kakor bi se njim zdelo, ravnali bi gotovo z nami kakor s sužnji, mi bi jim tlačanili, a oni bi uživali sad našega truda, ter si redili že itak dovolj mastne trebuhe. Si li morete misliti, da je človek, ki je izdal svoj rod, svojo mater, svoj jezik, vaš prijatelj, človek, ki vam želi dobro, ki hoče povzdigniti vašo omiko. Ne vidite v teh besedah tiste grde, nesramne laži, katere je zmožna le propala, smrdljiva duša nemškutarjeva? Ako vam žele res kaj dobrega, naj vam opomorejo v gospodarstvenem oziru, tam naj izdajo tiste efijałske groše, ki romajo iz „raja“ za slovenske namene. Potem, ako je že res nemška šola kaj tako dobrega, čemu toliko agitacije, zakaj se dajo vjeti ravno največji neumneži, zakaj ne pošilja svojih otrok tja razumen, napreden, pošten slovenski kmet?

Poglejmo si še nekoliko, kakšen material pohaja nemške šole. — Tja zahaja deca nemškutarskih obrtnikov, viničarjev in sploh tistih, ki so od nemškutarjev zavisni; nemško šolo pa pohajajo tudi tisti otroci, ki ne uspevajo v slovenskih šolah. Sadove nemške šole pozna tudi vsak. Otroci popolnoma podivjani, se pode kričeč po cestah in ulicah, kakor divjaki, ne pozdravijo nikogar, ali končno zatulijo edino nemško besedo, katere so se naučili „Heil“. Med potjo napadajo sirovo učence slovenskih šol, dostikrat ne dajo tudi miru mimo idočim popotnikom. Iz tako vzgojenih otrok naj postane pošten, delaven, značajan slovenski naraščaj. Potem šele bodo Nemci kazali na nas, češ, glejte jih, to so Slovenci, to so roparji, tatovi, ubijalci itd., saj to že store sedaj, ko se jim vendar da tako malo povoda.

Slovenski oče, slovenska mati, želita, da se bodo kedaj vaši potomci na tak način blatili, želita, da bi vaš sin v svoji nemškutarski nadutosti psoval vas, psoval materin jezik, teptal svoje rojake; hočete vzgojiti narodne izdajice? Mislim, da ne, mislim, da še v Slovencih vedno tiči toliko narodne zavednosti, narodnega ponosa, da ne bodo izdali svojih otrok, da ne bodo izdali svojega naroda za košček kruha, hlačice itd., ki se dobivajo po nemških šolah, mislim sploh, da še imate toliko ponosa ter bodete te malenkosti, četudi včasih težko, kupili za lasten težko prislužen denar, rajši kakor bi vživali milost izdajskih nemškutarjev!

Ako hočete vzgojiti iz svojih otrok dobre, značajne, materi Sloveniji zveste sinove in hčere, dajte jih v narodne, slovenske šole, kjer se bodo učili kaj pametnega in koristnega, da ne bodo v zasmeh nemškutarjem, ampak bodo vedeli z

uma bistrim mečem vedno in povsod odbijati nesramne napade teh propalic.

Nikdar pa vam pameten človek ne odsve tuje dati naučiti svoje otroke tudi nemškega ali sploh kakega drugega jezika. To pa storite šele tedaj, ko se je otrok že naučil, česar mu je neobhodno potreba za življenje. Dajte potem svoje otroke v mestne višje šole, ako pa ste manj premožni, dajte jih k poštenim Nemcem služiti, kajti tam se bodo najprej in najboljše naučili nemškega jezika.

Cenjeni bralci „Domovine“, vi gotovo ne pošiljate svojih otrok v nemške šole, ker ste prerazumni, da ne bi uvideli škode, katero provzroča nemška šola, zato pa imate dovolj sosedov, kateri še tavajo v temi zmot, nevednosti in zaslepljenosti; dajte jih poučiti, posebno sedaj, ko se nemškutarski agitatorji plazijo po vaseh in kočah, da bi vjeli kakega revčka na svoje limanice. Pojasnite tem zasleplencem pogubonosni namen nemških šol ter jih z vsemi mogočimi in dopustnimi sredstvi odvrčajte od teh poneumnjevalnic, ker s tem si pridobite nevenljivih zaslug za prosep slovenstva, za napredek milega nam slovenskega naroda! Na delo torej dragi rojaki, da nas nemškutarji ne prehité!

V spomin

vč. gospodu župniku Martinu Jurkoviču
ob priliki njegove inštalacije
v Ljutomeru, dne 13. septembra 1903.

Ljutomer bodi vesel, ker zopet dobil si pastirja, ki za tvoj blagoslov vnet, v tebi bo pazil na red, ki ti bo v verskih rečeh preblag in pogumen voditelj,

žitelje tvoje učeč, kar je krščanska dolžnost. Srčen ti bodi pozdrav, sin krasnega murskega polja, nekdaž že tu službujoč, ljudstvo že dobro poznaš.

Mnogo strupenih zeli pognalo je tukaj korenje, časa drugačen je duh tukaj sedaj vladajoč; rada bi tu se trdost utrdila ščitov protislovenskih, ki se ošabno povsod, vidno vzdigujejo že; toda ne boj se zlobnežev teh le sebe častečih, ki jim za drugo ni mar, ki so le drugim na kvar.

Bodi naslednik srčan učenega svojega ujca, ki mu bil rod je nad vse, sreča njegova še več. Ko iz dolin odganja megla žar solnčni po jutrih, tako odganjal je on narodovo nezavest, močno trudeč se povsod nasprotnikom pot je zapiral:

Protislovencev napor njemu nikak ni bil strah. Tudi Ti delaj takó; za setvo vesela bo žetev.

Čuvaj Te zemskih nadlog, dolgo Te živi nam Bog!

Bož. Flegerič

Celjske in štajarske novice.

(Bratje Sokoli!) Za izlet v Žalec se vrše redovne in proste vaje v četrtek in soboto zvečer v „Narodnem domu“. Članom, ki ne pridejo k redovnim vajam ni dovoljeno nastopiti v društveni opravi na izletu v Žalec. Odbor.

(Slovenskim staršem, ki mislijo dati svoje sinove v celjske srednje šole v pouk.) Za vadičnega učitelja pripravnice na celjski nemški gimnaziji je imenovan neki Pruner, ki je dosedaj služboval na Dunaju. Mož seveda ne zna slovenski in vidi se nam kakor uganka, kako bo na pripravnici slovenske dečke poučeval, kateri so v zadnjem šolskem letu večinoma ta razred obiskovali. Vsakdo lahko sprevidi, da je napredek pri pouku nemogoč, če učenec ne razume jezika svojega učitelja. Zatorej svetujemo staršem, da svojih otrok naj nikar ne dajo v pripravnico nemške gimnazije, ampak naj jih pustijo od domačega učitelja pripravljati (s tem pridobijo otrokom eno leto in se obvarujejo stroškov), ali pa naj jih dajo v petrazredno ljudsko šolo celjske okolice, kjer se učenci za sprejemni izpit v gimnazijo prav dobro pripravijo, kar je letošnji izpit meseca julija dokazal. — Nadalje lahko staršem, ki imajo dečke bistro glave, z mirno vestjo nasvetujemo, da jih dajo študirat. Kajti pomanjkanje slovenske inteligence je večinoma krivo, da ne napredujemo tako, kakor bi morali. In belega kruha je posebno v slovenskih pokrajinah še zadosti. Koliko mest se mora tujcem oddati, ker ni slovenskih prosilcev! Slovenski starši morajo le skrbeti, da se njim sinovi v mestu ne spridijo. Gledati morajo pred vsem, da jih dajo na stanovanje k poštenim ljudem. Če ne vedo sami za pripravna stanovanja, naj se obrnejo do gimnazijskega vodstva ali do posameznih profesorjev, ki jim bodo gotovo najboljše nasvetovali. — Velika napaka premnogih staršev je tudi ta, da se za svojo deco med šolskim letom premalo brigajo. Deček, ki študira v mestu, mora imeti čut, da se starši zanj še vedno brigajo. Zatorej naj starši, ako le možno, svoje sinove v mestu obiskujejo, naj se zglašajo pri učiteljih, da zvedo, kako se njihovim ljubljencem godi. Vez, ki obstoji med starši in otroci, naj se s tem, da se otroci dajo študirat, nikakor ne zrahlja, ampak postati bi morala tembolj trdna. Žalostno pa je, če misli oče, ki je svojemu sinu obed v „Dijaški kuhinji“ izprosil, da je s tem svojo dolžnost že izpolnil. — Duhovnike, posebno pa učitelje prosimo, da nas podpirajo v našem prizadevanju in da starše poučijo o njihovih dolžnostih. Prijatelj mladine.

(Še en kos nemškutarjenja.) Prejeli smo od tukajšnjega okrožnega sodišča razsodbo o potrjenju naše zadnje zaplembe pisano — kar je naravnost nečuveno — v nemškem jeziku. Poslali smo jo takoj s pritožbo vred na c. kr. pravosodno ministrstvo. Morebiti bode ministrstvo na Dunaju lažje našlo slovenščine zmožne uradnike, ki nam bodo to nemško razsodbo na slovenski jezik predstavili.

(Za pravice slovenskega jezika pri naših sodiščih.) V zmislu sklepov storjenih pri zadnjem zborovanju celjskih slovenskih odvetnikov in odvetniških uradnikov se je na c. kr. pravosodno ministrstvo odposlala pritožba zaradi kršenja pravic našega jezika pri celjskih sodiščih in naš jezik žalečega postopanja nekaterih c. kr. uradnikov. Tudi se je na predsedstvo okrožnega sodišča vložila od vseh odvetnikov in odvetniških kandidatov podpisana vloga glede zadnjič objavljenega sklepa o rabi slovenskega jezika. Izvedeli smo pa, da izmed slovenskega občinstva nekateri navidezni narodnjaki, če imajo s temi uradi opraviti, na nečuven način zapostavljajo naš jezik. Brž ko bi o takem neznačajnem postopanju zopet kaj izvedeli, bomo dotičnike pred javnostjo neusmiljeno raztrgali in ime takega Efiialta z debelimi črkami natisnili.

(Slovinci posnemajmo!) Pred kratkim je prišel znani „Oechs“ v gostilno pri Zamorcu ter si naročil piva. Ko se mu to da, kar nankrat odkloni, češ, ne pijem ga, ker se čuti gospod „Maloprou“, založnik tega piva, Slovenca. — Nadalje si da ta zagrizenec prinesiti smodk, a odkloni tudi te, ker so kupljene v tobakarni v „Narodnem domu“. — Ko bi se pač tudi Slovenci tako izogibali Nemcev in nemških stvari.

(Prostovoljno gasilno društvo za celjsko okolico.) C. kr. namestništvo je vsled naredbe od 24. avgusta 1903, št. 36982, pravila tega gasilnega društva odobrilo.

(Pridelek hmelja v Savinjski dolini) se ceni letos na 9000—10000 meterskih centov.

Prodajal se je meterski cent po 300 do 500 K. Dal je torej hmeljarjem okoli štirih milijonov kron. Najvišjo ceno je imel naš hmelj leta 1881, ko so ga plačevali kilo po 4 do 5 gld. Bila so pa tudi leta pri nas, ko hmelj sploh ni šel v denar. Povprek pa je hmelj pravi blagor za našo lepo dolino.

(V Letušu) smo imeli dne 8. t. m. šolsko predstavo in koncert. Naši mali diletanti so se prav vrlo obnašali. Mnogo smeha so povzročili predstavljatelji raznih stanov. Igra „Star vojak in njegova rejenka“ je posebno ugajala nele z ozirom na poučljivo vsebino, ampak tudi zastran izvršitve posameznih ulog. Posebno dobro se je obnesel koncert v gostilni g. N. Zanierja & sin. Prostorne in okusne sobe so bile do zadnje mize napolnjene cenjenih gostov od blizu in daleč. Videlo se je, da aranžer ni novinec pri takih prireditvah. Upamo kmalu kaj enakega. Pohvalno pa se moram izreči o letuških fantih. Malo je krajev, kjer bi se tako dostojno obnašali, kakor smo se ravno ta dan v Letušu pričali. Tako vedenje je v čast celi okolici — da celemu narodu in posnemanja vredno.

(Na Lisci) se je našel ženski klobuk. Dama, koja ga je izgubila, naj se pismeno oglasi pri gospodarju koč, g. B. Jurku na Razboru pri Zidanemmostu.

(Iz Hrastnika.) Kakor napovedano, se je vršila dne 6. t. m. veselica bralnega društva na Dolu, pod kozolcem g. Ferd. Roša. Udeležba je bila srednja. Navzlic krasnemu vremenu, navzlic mnogim lepakom v vseh bližnjih krajih, navzlic vsem naznanilom po časopisih nismo videli skoraj nobenega tujca. Dasi se je povdarjalo zaporedoma, da stoji društvo na slabih nogah, vendar so nas naši najbližnji sosedi Trbovljčani pustili na cedilu — ne, ne samo to! Priredili so, rekel bi nekako ostentativno, ravno isti dan veselico (v kak namen?) Ljudje govore, da so bila kar dvojna vabila? 1. Vabilo k igrokazoma „Eao uro doktor“ in „Dr. Allwissend“ (nemški?) 2. Vabilo k predstavi Kristusovega trpljenja. Ča je to resnica, potem se nam vzbuja misel na združenje vseh visoko stoječih, vendar na nemčursko stran se nagibajočih trboveljskih frakcij. Če že hoče trboveljsko dijaštvo prirediti predstave sebi v kratek čas, naj to dela ob priložnostih, ko se ne bo s tem škodovalo narodnim težnjam! — A tudi Dolanci bi se lahko prikazali v lepšem številu, vsaj se gre za obstoj njih društva. — Glede igre same gre največja zahvala nadučitelju g. A. Gausu. Hvala mu za njegovo marljivost in skrbnost, katero je imel za točno prireditev veselice. Peto se je, kakor se izražajo izvedenci, izborni. Zato nam je itak bil porok naš stari pevovodja, ki dovede s svojo železno generijo petje vedno do viška popolnosti. Pred vsem se je obnesel mešan zbor M. Hubad: „Je pa davi slan'ca padla“. Brez napak se je proizvajala tudi Adamič: „V gozdu“. Ker sem čital v nekaterih časopisih o tej Adamičevi pesmi nepovoljno kritiko, pripomnim, da naj se ne igra samo pri glasovirju, ampak slišati se mora peti! Te kakor i druge pevske točke so privedle občinstvo do burnega navdušenja. — V dobro voljo sta spravila navzoče šaljiv prizor: „Oče Matjaž prvič pri fotografu“ in burka. Odlikovali so se vsi diletantje. Kot novinki z veseljem pozdravljam gospici Vek. Roš in Anico Speiserjevo. Največ zasluženega priznanja je seveda dosegel g. Radič. Po igri se je razvila živahna zabava.

(Iz Sevnice.) (Kazenska pravda Cvenkel-Juvan.) Pred kratkim se je vršila pri tukajšnji sodnji obravnava v zadevi g. Antona Cvenklna iz Št. Petra proti bivšemu postajenačelniku Juvanu zaradi žaljenja časti. Juvan, ki je sicer g. Cvenklna krvavo žalil, je bil oproščen; govoriti ima o tem seveda še celjsko okrožno sodišče. „Tagespošta“ in „Grazer Tagblatt“ sta seveda prinesla o tem članke, ki so pa pisani tako, da se lahko misli, da je bil Juvan v pravici in da mu je g. Cvenkel krivico delal. Toda reč je drugačna. V neki prejšnji kazenski pravdi proti Juvanu je g. Cvenkel izpovedal, da je Juvan zagorskim kolesarjem, ko so se hoteli odpeljati iz Sevnice proti Zidanemmostu, zaklical: „Ihr windischen Hunde, ich werde euch schon zeigen!“ Juvan je seveda taji, da bi bil te besede izustil. Zglasil se je res neki Juvanov prijatelj, ki je

trdil, da je omenjene besede rabil on, pri drugi obravnavi oglašil se je še drugi prijatelj, ki je isto o sebi govoril. Sirov je seveda dovolj, tako da nihče tega ne dvomi; toda razun g. Cvenklna so tri priče pod prisego potrdile, da je res Juvan te besede izustil. Vkljub temu je Juvan začel g. Cvenklna dolžiti, da je krivo prisegel. Vsled te dolžitve g. Cvenkel Juvana tožil; pri prvi obravnavi je bil tudi Juvan obsojen, in pri drugi obravnavi ga je pa drugi sodnik oprostil, češ, da je tožba deloma bila prepozno vložena, deloma pa, da ni dokazano, da je Juvan res g. Cvenklna dolžil krive prisega. Nemške priče, katere bi imele obdolžitev potrditi, so namreč „slabega spomina“ in se „niso mogle več spomniti“ ali je Juvan obdolžitev res izgovoril ali ne.

(Zaročila sta se) g. prof. dr. Leopold Poljanec iz Maribora in gospodična Marija Trampuš, učiteljica v Framu. Čast tamo!

(Žigertov razgledni stolp na Pohorju) V nedeljo, dne 6. t. m. se je otvoril in blagoslovil sredi zelenega slovenskega Pohorja vrh Kapunovega po domače Žigertovega posestva 35 m visoki razgledni stolp. Pri krasnem vremenu je privrelo od vseh strani nad 500 ljudi iz vseh slojev in krajev. V prijaznem bratovskem obče vanju smo videli zastopane vse stanovce, vse vesele, ponosne brate Slovence. Pa tudi Nemcev smo videli, pa poštenih avstrijskih Nemcev, ki so bili med nami prav dobre volje, in ki so tako veliko podjetje „Podravske planinske podružnice“ z veseljem občudovali in hvalili in brez ovinkov priznali, da še tako vzvišene in navdušene svečanosti pri nemških planinskih društvih niso doživeli. Kaj pa neki „Marburgerca“ poreče k temu? — Sloveča cerkevica Sv. Arha je bila prenapolnjena, ko nastopi č. g. profesor dr. A. Medved leco in prične svoj navdušeni govor z besedami: „Na goro, na goro, na strme vrhe, tja kliče in miče in vabi srce“. S plamtečo besedo je opisoval pomen gore v katoliški cerkvi. Močan pevski zbor pa je zapel pri službi božji Mkleš čvo mašo. Po maši smo se okrepili s prav dobrim „Turnerjevim“ vinom in tečnimi jedli ter smo potem odkorakali v dolgem sprevodu z godbo na čelu k stolpu. — Impozantna stavba Žigertov stolp! Stojč na šesterostranski kameniti podstavi, se vzdiguje skoraj do oblakov, kajti visok je čez 35 m. Stolp ima 7 nadstropij in je pokrit z železno, pocinkano pločevino. Z nadstropja v nadstropje se pride po stopnicah, kakor v zvoniku. S sedmega nadstropja vidš dele petih dežel: štajarske, koroške, kranjske, hrvatske in ogrske. Takšen je torej Žigertov razgledni stolp. Stavbo je blagoslovil prof. dr. Medved in zopet nagovoril z druge stolpove etaže strmeče ljudstvo, ki je z burnim „Živijo“ mični in ganljiv govor odobraval. Ravnotako navdušeno in hvaležno sprejel se je sledeči slavnostni govor predsednika g. Lesjaka. Nad vse veselo in lepo pa se je obnesel piknik na zelenem z visokim smrečjem obrobjenem travniku. Tukaj veselju, petju, plesu in rajanju ni bilo ne konca ne kraja. Govor je sledil pesmi in pesem govoru. Govorili so še dr. Medved, vseučiliščni prof. dr. Murko, celjski dr. Sernec, dr. Rosina, dr. Glaser, Lesjak, visokošolci i. dr., in za vsakim govorom je zadonela lepa slovenska pesem iz srebrnih grl krepkega moškega in ženskega zbora. Prezgodaj se je solnce nagnilo, kajti premnogo gostov se je še sukalo v čarobni mesečini okolu P. Glaserjeve „kavarne“. Zora je še videla zadnje goste.

(Za podjetnega Slovenca) je nekje v mariborskem okraju najlepša prilika, da poleg gotovega gmotnega uspeha obdži dosedaj slovensko last v slovenskih rokah. Nemci in nemčurji že zdavnaj prežijo na to posestvo. Seveda krčma, trgovina, lesna žaga in gospodarska poslopja, vse prenovljeno, blizu železnične postaje, brez konkurence — to mika. Nevarnost je velika, da z morebitnim naseljenjem nemškega ali nemčurskega podjetnika dobi sčasoma celi kraj nemško lice, kakor se je zgodilo že večkrat drugod. Uredništvo „Domovine“ bo vsak čas rada postreglo eventuelnim vprašalcem z natančnejšimi podatki. — Druge slovenske liste prosimo, da ponatisnejo to notico.

(Predavanje v Trgovišču pri Vel. Nedelji.) Akad. ferijalno društvo „Bodočnost“ je priredilo v Trgovišču 8. t. m. svoje predavanje. Udeležba

je bila prav povoljna. Ko je g. phil. Ozmec s prav lepimi besedami pozdravil navzoče, govoril je g. inženir Lupša obširno in jedrnat o gospodarstvenem položaju našega kmeta. Med drugim je govoril posebno povdarjal, da je treba našemu kmetu popustiti starokopitost in se obrniti k napredku ter se udeleževati bolj strokovnih poukov. Prvi strokovni pouk naj bi se že podajal otrokom v ljudski šoli; ko so odrastli tej, poučevali naj bi se nadalje v prostem času po nadaljevalnih tečajih ali kurzih o vsem praktičnem, kar je za kmetijstvo ravno neobhodno potrebno. Dobro bi bilo, da bi se taki kurzi vpejali po naših ljudskih šolah. Temu je sledila natančna razprava o kmetijskih šolah, kakor sprejemni pogoji, ustanove itd. ter je govoril kmetijsko šolo na Grmu toplo priporočil. Nadalje je govoril o važnostih kmetijske organizacije. Skupno, to je združeni naj bi delali kmetovalci, ker edino le v združenju je moč! Tej popolnoma resnični in velevažni razpravi sledil je krasen govor g. nadučitelja Vabiča. Ta je poročal zelo razumljivo o velikem pomenu kmetijskih društev ter vzel za vzgled Dance, majhen narod kakor naš, in je orisal nadalje prav natanko koristi, katere zajema posameznik kakor vsi iz dobro organizovanega in pod dobrim vodstvom stoječega društva. Tej krasni razpravi našega vrlega govornika in sotrudnika za slovenski narod sledil je poziv za osnovo takega društva, kar se je koj pri vseh navzočih z velikim veseljem sprejelo. Blizu 50 vrlih kmetov je koj pismeno prijavilo željo za osnovo takega društva in tudi pravila se bodo že kmalu v potrdilo odpisala na c. kr. namestništvo. — Pred in po predavanjih razveseljevali so dični tamburaši od Sv. Margjete vseh navzočih srca s krasnimi melodijami, nastala je živahna zabava, ki je trajala do pozne noči. To je zopet dokaz, da postaja naše ljudstvo vedno bolj složno in utrjuje tako svoje stališče. Želeti bi bilo, da bi „Bodočnost“ priredila več takih vrlo uspešnih predavanj in zabav našim kmetom. Prisrčna hvala našim častitim govornikom!

(V slovensko zgodovino.) Oni Effalt, ki je dne 11. septembra 1903 dal slovenske Špartance v roke nemčurjev, braččijancev in štajercijancev, pri volilnih Termopilah v Gornji Radgoni ter se izrazil, da je že sit Slovencev, je doma na Ženiku pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Njegovo ime je **!Jože Muhič!**

(Ubogi Lazar!) Nekdanji kraljevski župan Topelnik je tudi prišel pobirat drobtinice, ki so padale od mize Braččove. Pa nihče mu jih ni dal! Žalosten se je moral vrniti. Oj, kako klavrno je odšepal od nemčurskega raja, kjer so jedli race, purane in goske ter pili med in mleko. Sprevidel je, da je na svetu vse minljivo. Braččko ne da nič zastoj, če vidi, da mu dotičnik več ne more škodovati in ne koristiti.

Bedak je, kdor se z Bračkom ukvarja,
Slovenec moj mu osle kaže;
Izdajicam sreča vedno laže.

(Kako znajo Braččkovi volilci nemški?) Človek tudi marsikaj smešnega doživi. Znani Braččkov volilec, Peter Kajdič, mesar v Rihtarovcih, je imel neke sitnosti radi posestva. Sodnik pride k njemu in ga vpraša v slovenskem jeziku: „Pokažite mi Hajdič, kako gre vaša meja sedaj?“ Hajdič je hotel biti „nobel“ in pokazati, da ve tudi nemške reči v govorici, ki ni nemška ne slovenska: „Aso vast du Herr Bezirksrichtar, die meja geht von diesen mejsch bis meine vrbačn“. Sodnika je silil smeh vendar vpraša in zopet slovensko: Ali morete to dokazati? Hajdiču se to za malo vidi, da sodnik z njim slovensko govori pa reče: „Aso du Herr Bezirksrichter, ich hab caus hundrt pričn“. — Tableau! Če se Hajdič tega ne more spomniti, pa mu privedemo priče, ki bodo še marsikaj zanimivega vedele. Na pr. kako dober računar je. Da, da, Braččko sme biti ponosen na svoje „helde“.

(Volilci, ki so volili Wratschka.) Narod slovenski! Tu ti podajemo one može, one, ki so vsi slovenske krvi, pa so volili zoper sebe. Šli so rajši za gulaši, racami, purami in goskami. Podamo ti imena, sodi jih sam. Pečat, oni žgoči pečat prokletstva ima že vsak vtisnjen. Evo jih: Peter Hajdič, mesar, Jak. Križanič, posestnik, oba

v Rihtarovcih, Jak. Klobasa, trg. z jabolki, Okoslavci, Mat. Spendé, ki je bil prej ostarjaš, sedaj nadučitelj, Eilec, pos. oba iz Ščavnice, Jože Muhič, Janez Vučina, oba posestnika na Ženiku. Jak. Mikl, (še nemški ne zna) pos. Biserjane, Puhar, ostarjaš, Markovič, pos. oba v Zbigovcih, Ant. Gril, tudi prej trdil, da ne bo volil braččijance, (fej tak značaj), ostarjaš, Joh. Kocbek, ostar. oba iz Šratovec, Val. Matjašič, pos. Galušak, Al. Koler, ošt. Hrastje, Bračko Orehovci, Žalar, se podpiše Seiler (zrd slov.) Orehovci, desna roka Bračka, Fr. Paulič, ošt., Fr. Krempel, ošt. (svak Bračka) oba iz Črešnjevec, Thomažitz, (slovenski Nemec) posestnik, Budna, nadučitelj v pokoju oba iz Negove, Joh. Kürbus, ostar. Gor. Radgona, Joh. Horvat, ostar. Gornja Radgona, Črnjavič, pos. Hrastje, Ant. Fekonja, ostar. Police, Winkler, meščan v Radgoni, voli za Police. Ta hodi čez Muro na slovensko zemljo komandirat. Slovenci! In Vi še to trpite?

Društveno gibanje.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 8. avgusta do 6. septembra poslali gg. in društva: Upravištvo „Slov. Naroda“ zbirko 479 54 K, upravištvo „Slovenca“ zbirko 76 21 K, podružnice: moška v Št. Juriju ob juž. žel. 150 K kot čisti dobiček veselice, podružnica v Ljutomeru 30 84 K, moška za Il. Bistrice in Trnovo 68 K, ženska v Postojni 52 K, moška v Ormožu 150 K kot čisti dohodek veselice, podružnica za Velikovec 76 K; Litijske Slovenke 200 K po „Slov. Narodu“ iz hvaležnosti, da je bil pri zadnji veliki skupščini, izvoljen častnim udom prezasluzni rodoljub g. Luka Svetec. Fr. Gregorič 20 K, katere je zložila vesela družba pri novi maši g. Alberta Lebana v Prvačini; Anton Spende v Rbnici zbirko 15 40 K mesto brzojavnega pozdrava veliki skupščini, c. kr. adjunkt na Dunaju Dragotin Dolenc 2 K, kapelan Fr. S. Gomilšek pri Sv. Benediktu v Slov. goricah pri domači veselici nabranih 10 70 K, nadučitelj v Šmartnu Fr. Lavtižar 2 K, stud. iur. Iv. Kralj 40 40 K kot čisti dohodek v Trzinu prirejene veselice, mestni župnik Ivan Vrhovnik dar 6 K darovala sta: g. župnik Iv. Sakser 4 K in g. Gostinčar 2 K; župnik v Vitanju Alojzij Arzenšek 1 K, odvetnik v Ljubljani dr. Fr. Tominšek 20 K; Janko Korpar 5 K kot prebitek veselice velikonedeljskih dijakov, g. Nina Šaplava 6 K katere je nabrala v hiši g. Lavrenčiča v Gradcu; minorit v Ptaju o. Lenart Vavpotič 532 K in kapelan v Kočevju Josip Demšar 2 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Druge slovenske novice.

(Pri državnozborski dopolnilni volitvi), ki se je vršila prošli četrtek za kmetske občine ljubljanske okolice in bližnjih dolenjskih okrajev, je bil izvoljen z 2492 glasovi od 2633 oddanih glasov kandidat katoliško-narodne stranke dvorni svetnik Fran Šuklje. Napredna stranka ni postavila protikandidata.

(Novi deželni dvorec v Ljubljani) je popolnoma dogotovljen. Na dan 22. t. m. sklicani deželni zbor bo že zboroval v novi deželnozborski dvorani. Isti dan se bo tudi blagoslovil novi deželni dvorec.

(Pomanjkanje učiteljev na Kranjskem.) Pet učiteljskih mest je razpisanih na Kranjskem, ali nihče se ne oglasi zanje. Seveda službe razpisovati ni težko, ali težko je služiti in sicer težko služiti, a za trud se boriti s pomanjkanjem. Plače naj se povišajo učitelstvu, da bo moglo živeti, kakor zasluži s svojo službo in ne bo se več tožilo, da primanjkuje učiteljskih moči.

(Izkaz posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani.) Proste službe: 1 kontorist 1 potnik, 2 pomoč. manuf. stroke 3 pomoč. špec. in želez. stroke, 4 pomoč. mešane stroke in 3 učenci. — Službe šče: 7 kontoristov, oziroma kontoristinj, 7 pomočnikov špec. stroke, 7 pomoč. manuf. stroke, 4 pomoč. želez., ozir. špec. stroke, 10 pomoč. mešane stroke, 2 pomoč. galant. stroke, 3 blagajničarke, 1 prodajalka in 2 učenca.

(Nesreča na Triglavu.) V triglavskem pogorju se je ponesrečil adjunkt državne železnice

v Beljaku Kühnel. Padel je 50 metrov globoko in se ubil.

(Poštni urad oropan.) V poštni urad na Savi pri Litiji so neznani lopovi vlomili in odnesli železno blagajno s 312 K, posebej še 52 K, eno zlato in eno srebrno uro in poštarijevo puško. Storičev še niso zasledili.

(Slepar.) Sredi avgusta se je poročil pomožni učitelj v Žužemberku na Dolenjskem, Ivan Kaker, doma iz Ljubnega v Savinski dolini z nekim pridnim dekletom iz Jame, ki je imela 600 kron dote. Kaker je svoji ženi ta denar vzel in pred nekaj dnevi s propalim trgovcem Vokačem pobegnil v Ameriko.

(Požar.) Prošlo sredo zvečer je nastal v Breški vasi pri Pliberku na Koroškem ogenj, ki je v kratkem času upepelil celo vas. Ostali ste samo dve hiši. Ogenj je baje nastal na nekem skednju vsled nepazljivosti nekega pijanca.

(Važna odredba za učitelje.) Dosedaj je učiteljsko usposobljenostno spričevalo zastarelo in izgubilo veljavo, ako učitelj lastnik ni tri leta izvrševal učiteljske službe. Naučni minister je sedaj odredil na pritožbo nekega primorskega učitelja, da je usposobljenostno spričevalo vedno veljavno.

(Gozdni požar) je nastal v bližini Trsta. Gozd, last nekega Gairingerja, je začel goreti. Požarna bramba je s pomočjo prebivalstva po težkem delu ustavila ogenj. Zažgali so otroci z odvženimi gorečimi cigaretami. Čudno pri celi stvari je pač, da lahonsko in nemško časopisje ni porabilo tudi tega požarja za napad na Slovence, kajti dosedaj se je skoraj vedno zgodilo, da se je skušalo krivdo zvaliti ne na kakega posameznika, temveč na celo slovensko okoliško prebivalstvo. Na Štajarskem so Slovenci „roparji, morilci, ljudojedi“, na Primorskem pa „požigalci“. Tako nas slikajo lahonski in nemški časopisi.

(Lep vzgled bratske ljubezni) so podali delavci rudnika v Karpani v Istri. Ravnateljstvo je namreč početkom tega meseca odpustilo kakih 100 delavcev radi slabe prodaje kamenega oglja. To je bil hud udarec za dotičnike, ker je v sedanjosti dobi težko najti dela kje drugje. Na to so pa drugi delavci storili lep čin bratske ljubezni. Da morejo odpuščeni ostati na delu, so izjavili, da so zadovoljni s tem, da se število delavnih dni na teden zmanjša! Zaslužek bo sicer vsled tega manjši, ali služili bodo vsi! To je res vse hvale vreden čin bratske ljubezni.

Politični pregled.

(Državni zbor) se baje skliče v drugi polovici meseca oktobra. Vlada baje sedaj vkljub zahtevam posameznih državnozborskih strank zato ni sklicala državnega zbora, ker bi isti ne bil ravno preveč pripravljen za delo, ali verjetnejše je, da se vlada boji državnega zbora, kajti brez bliska in groma ne bo minilo jesensko zasedanje.

(Cesar) se udeleži velikih manevrov v Galiciji. Tudi nadvojvoda prestonaslednik Franc Ferdinand je že došel v manevrsko okrožje.

(Državna podpora po nesrečah prizadetim krajem.) V soboto je izšla cesarska naredba, po kateri se dovoljuje po uimih prizadetim krajem 15 milijonov državne podpore. Od teh milijonov jih dobi Češka šest, Šlezija tri, Galicija pa 2900000 kron.

(Protesti proti podaljšanju vojaške službe letošnjim tretjeletnikom) so se začeli vedno bolj in bolj množiti. Vse politične stranke so se izrazile proti takemu nepravilnemu koraku vojaške uprave in gotovo je, da bodo tudi vsi deželni zbori kar najodločnejše protestirali proti krivici, ki jo je storilo vojno ministrstvo prebivalstvu vsled podaljšanja vojaške službe. Pa ne samo cele stranke in velike korporacije, tudi posamezne občine so se že začele oglašati proti vojaškemu tiranstvu. Zato je gotovo na mestu poziv nekega slovenskega lista, ki pozivlje vse slovenske občine, da odločno protestujejo proti takemu postopanju posebno nam Slovanom nikdar pravične osrednje vlade. Prav radi se tudi mi priključujemo omenjenemu pozivu in želimo, da bi vsi slovenski občinski zastopi izpregovorili resno besedo, da bo vlada vedela, da je konec narodove potrpežljivosti.

(Na Hrvatskem) se je začela velika agitacija za hrvatski poveljni jezik v hrvatskih polkih. Žalostno pa je, da se zopet in zopet poroča o žalostnem razporu med opozicijo. Oni dr. Frank, ki je bil v prvi vrsti kriv razdelitve nekdanje stranke prava, je tudi sedaj posegel s svojo razdirajočo roko vmes. In res, posrečilo se mu je, kajti razpor je tu. Frank je krščen Žid in vse njegovo delovanje je židovsko. Pisali smo že, da je skriven zaveznik banov in sedaj se to popolnoma potrjuje. Ako hočejo Hrvatje v resnici napredka, se morajo najprej znebiti te pijavke.

(Na Ogrskem) še vedno vzdihujejo po odrešeniku, ali ni ga, pa ga ni. Neki list je prinesel vest o razporu med ministrskim predsednikom grofom Hedervaryjem in ostalimi ministri. Predložil je namreč ministrom nekako poročilo o položaju in zahteval, da se brez-pogojno podpišejo, češ da cesar to zahteva. Ministri so odklonili to zahtevo s pristavkom, da rajši takoj odstopijo. Razšli so se baje zelo razburjeni.

(V Srbiji) se še nadalje aretujejo častniki, ki so hoteli izročiti kralju spomenico, da naj se Aleksandrove morilce kaznuje, ne pa odlikuje. Kralj Peter je v velikih škripcih, ker ruski car tudi ni preklinal odredb proti srbskim častnikom, ki jih je izdal po umoru Aleksandra. Tudi posojilo se je ponesrečilo. Kakor je sedaj položaj v Srbiji, je meščanska vojska neizogibna. To bo seveda položaj na Balkanu mnogo poslabšalo.

(Vstaja v Macedoniji) Grozne stvari poročajo konzularna poročila iz Manastira o grozovitostih turških vojakov. Do 9. t. m. je bilo 115 vasi požganih. Vojaki so vjete bolgarske žene najprej onečastili potem pa razsekali. Isto se je zgodilo tudi z otroci. Okrog 8000 rodbin je brez strehe in se skriva po gozdih. Vsa žetev je skoraj popolnoma uničena, ali pa je še na poljih, pa je ne morejo in ne upajo spraviti pod streho, ker se boje napadov turških vojakov. Turška vlada namerava izgnati iz Macedonije vse dopisnike tujih listov, ker baje napačno poročajo o turških grozovitostih. V Almadziku je bilo ob navzočnosti njihovih rodbin obglavljenih 220 Bolgarov. Ob bolgarski meji je vedno več macedonskih begunov. Turkom prizadeva velik strah grožnja vstašev, da bodo zastrupili pitno vodo. Sultan ne pije več vode, ker se boji, da bi dobil zastrupljeno. Tudi na ladje se Turki ne upajo, ker so vstaši zapretili, da jih bodo razstrelili z dinamitom. Bolgarska vlada namerava v obmejnih krajih razglasiti obsedno stanje. Dobro poučeni krogi hočejo vedeti, da bo Bolgarska šele po obisku ruskega carja pri našem cesarju dejanstveno posegla v macedonske razmere. Knez Ferdinand baje živi v vednem strahu. Večkrat je baje že izjavil, da sluti svojo smrt. Dasi je Euxinograd od vseh strani zastražen, se knez vendarle ne upa iz gradu. Razmere so tako napete, da se pričakuje vsak čas odločilnega trenutka. Nemški knez Ferdinand najbrž ne bo več dolgo gospodaril v slovanski Bolgariji.

Loterijske številke.

Gradec, 12. septembra 1903: 14, 40, 15, 50, 9.
Dunaj, " " " 19, 23, 26, 35, 51.

Kolarski učenec

se takoj sprejme pri (381) 2—2

Fr. Perglerju v Slovenski Bistrici.

**Dobra trgovina
z gostilno**

ali brez gostilne je za

več let v najem za oddati.

Več pove upravništvo „Domovine“.

(388) 1

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom, 14 let star, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom

pri **Ivan Meke-tu**
v Hrastniku. (387) 5—1

(389)

3—1

(269) **Cena vžigalic:** 13—6

1. orig. zaboj s 500 zavitki (normal) K 48 —
franko Ljubljana, 2% popusta.

Iv. Perdan, Ljubljana.

Iv. Perdan, Ljubljana.

1. orig. zaboj s 500 zavitki (Flaming) K 52 —
franko Ljubljana, 2% popusta.

2 deklici ali 2 dijaka

iz boljše rodbine se sprejmeta v boljšo obitelj na hrano in stanovanje. —

Na razpolago je glasovir.

Naslov pove upravništvo

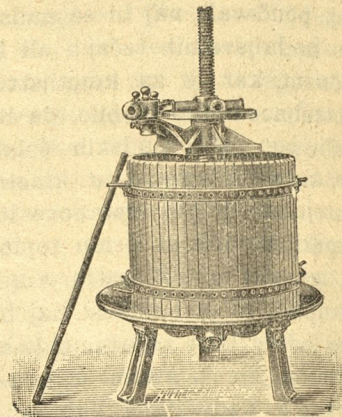
„Domovine“. (380) 3—3

K sezoni!

Trgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič
Celje, Stajarsko *** Podružnica v Kranju, Gorenjsko

priporoča
svojo veliko zalogo različnih
poljedelskih
strojev, kakor:
gepeljne, mlatilnice,
čistilnice,
slamoreznice,
mline in stiskalnice
za grozdje
in sadje, vetrnice,
brane za njive in senožeti, pluge itd.

po najnižjih cenah. (398) —14

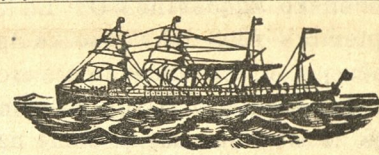
Dobro izurjena prodajalka

se sprejme pod
ugodnimi pogoji

za manufakturno trgovino v

Kranju. — Naslov pove upravništvo
„Domovine“. (390) 2—1

Vožne karte in tovarni listi v
AMERIKO
Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lito železnino, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponov, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.